Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (deviata komora)

z 8. novembra 2018 *

„Verejné obstarávanie – Verejná súťaž – Vyšetrovanie súkromného audítora – Vyšetrovanie OLAF-u – Konštatovanie nezrovnalostí – Rozhodnutie Komisie o uložení správnej sankcie žalobkyni – Vylúčenie z postupov verejného obstarávania a z poskytovania grantov financovaných zo všeobecného rozpočtu Únie na dobu 6 mesiacov – Zápis do databázy systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia subjektov – Nový žalobný dôvod – Právo na obhajobu“

Vo veci T-454/17,

„Pro NGO!“ (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V., so sídlom v Kolíne (Nemecko), v zastúpení: M. Scheid, advokát,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: F. Dintilhac a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh založený na článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Komisie zo 16. mája 2017 o uložení správnej sankcie vylúčenia žalobkyne z postupov verejného obstarávania a z poskytovania grantov financovaných zo všeobecného rozpočtu Európskej únie na dobu 6 mesiacov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1), a správnej sankcie vylúčenia žalobkyne z prideľovania finančných prostriedkov podľa nariadenia Rady (EÚ) 2015/323 z 2. marca 2015 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond (Ú. v. EÚ L 58, 2015, s. 17),

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

v zložení: predseda komory S. Gervasoni, sudcovia L. Madise a R. da Silva Passos (spravodajca),

tajomník: E. Coulon,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Žalobkyňa, „Pro NGO!“ (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V., je združením registrovaným v Nemecku, ktoré vykonáva činnosti v oblasti poradenstva a podpory pre mimovládne organizácie v rámci ich žiadostí o finančnú podporu a vykonávania ich projektov.

2 Dňa 15. júla 2011 žalobkyňa podpísala „vyhlásenie o partnerstve“ týkajúce sa projektu, na ktorý Európska komisia poskytla grant, v ktorom schválila hlavného partnera, ktorý mal podpísať „zmluvu o grante s Komisiou“ a zastupovať žalobkyňu pri všetkej komunikácii s Komisiou v kontexte vykonávania tohto projektu.

3 Dňa 29. decembra 2011 Európska únia, zastúpená svojím zastúpením v Moldavskej republike, podpísala s organizáciou „International Society for Human Rights – Moldavian Section“ (ďalej len „ISHR-MS“) zmluvu o grante (ďalej len „zmluva o grante“) týkajúcu sa projektu „Posilnenie moldavských organizácií občianskej spoločnosti v oblasti prevencie HIV/AIDS a starostlivosť o ženy a mladistvých vo väzbe“ (ďalej len „projekt“). Celkové oprávnené náklady projektu sa odhadujú na 517 531 eur. Financovanie Úniou bolo stanovené v maximálnej výške 414 025 eur.

4 Podľa článku 5.3 prílohy IV zmluvy o grante mali byť zmluvy o dodávkach s hodnotou vyššou než 10 000 eur a nižšou než 60 000 eur uzavreté po rokovacom konaní bez zverejnenia, počas ktorého mala ISHR-MS povinnosť rokovať s najmenej tromi dodávateľmi a dohodnúť podmienky zmluvy s jedným alebo s viacerými z nich.

5 Dňa 17. januára 2012 ISHR-MS a žalobkyňa uzavreli dohodu o spolupráci pri vykonávaní projektu (ďalej len „dohoda o spolupráci“).

6 Audítorská spoločnosť (ďalej len „audítor“) vykonala na žiadosť Komisie audit projektu (ďalej len „audit“). Tento audit bol rozdelený na dve fázy: prvá fáza, ktorá trvala od 8. do 12. apríla 2013, sa týkala obdobia od 30. decembra 2011 do 31. decembra 2012, a druhá fáza, ktorá trvala od 21. do 23. júla 2014, sa týkala nasledujúceho obdobia, až do 26. apríla 2013.

7 V nadväznosti na prvú fázu auditu audítor listom z 3. mája 2013 informoval Komisiu, že na stretnutí, ktoré sa konalo 9. apríla 2013, požiadal o doplňujúce informácie týkajúce sa postupu verejného obstarávania zvoleného pre výber dodávateľa vydavateľských prác pre projekt. V tomto liste uviedol, že najprv získal od žalobkyne a ISHR-MS informáciu, podľa ktorej neprebehol nijaký konkrétny postup verejného obstarávania z dôvodu, že predmetné sumy v celkovej výške 42 424,44 eura boli zaradené v rámci rôznych rozpočtových položiek. Zástupca žalobkyne mu tiež nasledujúci deň na stretnutí predstavil tri ponuky, ktoré predložili rôzne vydavateľské spoločnosti, pričom vysvetlil, že nesprávne pochopil položenú otázku a že tieto tri ponuky boli zohľadnené pred výberom dodávateľa.

8 Ďalej ISHR-MS predložila audítorovi svoje pripomienky k návrhu správy zo 17. októbra 2013 o prvej fáze auditu. Táto organizácia pri tejto príležitosti najmä potvrdila, že „audítor sa [jej] [na stretnutí z 9. apríla 2013] opýtal, či bol zvolený postup verejného obstarávania [týkajúci sa výberu dodávateľa vydavateľských prác]“, že „[jej] odpoveď [znela], že postup verejného obstarávania sa neuskutočnil, keďže [ich] zmluva to nevyžadovala“, že „[b]olo zvolené rokovacie konanie bez zverejnenia“, že „[n]asledujúce ráno jej [boli] predložené tri ponuky troch dodávateľov vydavateľských prác, ako aj zmluva s vybraným dodávateľom“ a že audítorovi [sa] vysvetlilo zvolené rokovacie konanie a že [n]ebol požadovaný nijaký iný dôkaz“.

9 Dňa 23. januára 2015 Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vypracoval správu o vyšetrovaní týkajúcom sa prípadných nezrovnalostí, ku ktorým došlo v rámci projektu (ďalej len „správa OLAF-u“).

10 Dňa 8. septembra 2015 audítor vypracoval svoju záverečnú správu o audite (ďalej len „záverečná správa o audite“).

11 Listom zo 16. januára 2017 výbor zriadený podľa článku 108 ods. 5 až 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1), s cieľom odhaľovania rizík, ktoré ohrozujú finančné záujmy Únie, a ukladania správnych sankcií (ďalej len „výbor“), informoval žalobkyňu, že Komisia ho požiadala o prijatie odporúčania pred tým, ako prijme rozhodnutie o vylúčení žalobkyne z účasti na postupoch verejného obstarávania a z poskytovania grantov. V bode 3.2 tohto listu sa uvádza, že pri audite sa zistilo, že ISHR-MS neuskutočnila postup verejného obstarávania v súlade s prílohou IV zmluvy o grante. Uvádza sa v ňom aj to, že žalobkyňa predložila audítorovi falošné dokumenty, aby vznikol dojem, že postupy verejného obstarávania sa uskutočnili.

12 Žalobkyňa predložila svoje pripomienky listom z 30. januára 2017.

13 Listami z 9. februára a zo 6. marca 2017 výbor poskytol žalobkyni ďalšie informácie. Žalobkyňa predložila svoje pripomienky listami z 15. februára a z 8. marca 2017.

14 Dňa 24. marca 2017 prijal výbor odporúčanie, v ktorom Komisiu vyzval, aby z dôvodu závažného odborného pochybenia žalobkyňu vylúčila z účasti na postupoch verejného obstarávania a z poskytovania grantov na dobu šesť mesiacov.

15 Rozhodnutím z 24. marca 2017 Komisia vylúčila ISHR-MS z účasti na postupoch verejného obstarávania a z poskytovania grantov na dobu dva roky.

16 V nadväznosti na odporúčanie uvedené v bode 14 vyššie Komisia prijala rozhodnutie zo 16. mája 2017 o uložení správnej sankcie vylúčenia žalobkyne z postupov verejného obstarávania a z poskytovania grantov financovaných zo všeobecného rozpočtu Európskej únie na dobu 6 mesiacov z dôvodu závažného odborného pochybenia podľa nariadenia č. 966/2012 a správnej sankcie vylúčenia žalobkyne z prideľovania finančných prostriedkov podľa nariadenia Rady (EÚ) 2015/323 z 2. marca 2015 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond (Ú. v. EÚ L 58, 2015, s. 17) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

17 V odôvodnení 39 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla, že okolnosť, že predmetné dokumenty pripravila na žiadosť ISHR-MS, nie je v rozpore so skutočnosťou, že žalobkyňa ich predložila audítorovi s cieľom presvedčiť ho, že boli dodržané postupy verejného obstarávania. Podľa toho istého odôvodnenia samotná skutočnosť, že žalobkyňa tieto dokumenty predložila po tom, ako počas auditu pripustila, že nebol zvolený nijaký postup verejného obstarávania, značne spochybnila jej profesijnú bezúhonnosť, aj keby tieto dokumenty sama nepripravila.

18 V odôvodnení 45 napadnutého rozhodnutia Komisia dodala, že „pri začatí kontradiktórneho konania so [žalobkyňou] výbor uviedol možnosť vylúčenia po dobu jedného roka, so zohľadnením:… úmyselného konania [žalobkyne], vzhľadom na to, že predloženie dokumentov týkajúcich sa verejných obstarávaní súkromnému audítorovi, ktoré sa [malo] považovať za preukázané, malo zjavne za cieľ uvedenie do omylu“.

Konanie a návrhy účastníkov konania

19 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 14. júla 2017 podala žalobkyňa žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

20 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutie,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

21 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako nedôvodnú,

– uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

22 Žalobkyňa vo svojej žalobe uvádza štyri žalobné dôvody na podporu návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia. V prvom rade Komisia neúplným spôsobom preukázala skutočnosti odôvodňujúce sankciu, ktorá jej bola uložená. V druhom rade Komisia posúdila skutkový stav v rozpore so záverečnou správou o audite. V treťom rade Komisia posúdila skutkový stav v rozpore so správou OLAF-u. V štvrtom rade Komisia porušila právo žalobkyne byť vypočutý. Vo svojej replike žalobkyňa okrem iného spochybňuje primeranosť uvedenej sankcie.

23 Najprv treba preskúmať prvé tri žalobné dôvody, v ktorých žalobkyňa v podstate tvrdí, že Komisia neúplným spôsobom preukázala skutočnosti odôvodňujúce uloženú sankciu a posúdila skutkový stav v rozpore s dokumentmi, ktoré mala k dispozícii, najmä so záverečnou správou o audite a správou OLAF-u.

O prvých troch žalobných dôvodoch založených na neúplnom preukázaní relevantných skutočností, na posúdení skutkového stavu v rozpore so záverečnou správou o audite a na posúdení skutkového stavu v rozpore so správou OLAF-u

24 Žalobkyňa najprv tvrdí, že Komisia odôvodnila napadnuté rozhodnutie výlučne na základe listu audítora z 3. mája 2013. Tvrdí, že Komisia nemala vychádzať len z týchto predbežných záverov, ale naopak, mala prijať svoje rozhodnutie na základe celkovej analýzy všetkých dostupných dôkazov nachádzajúcich sa najmä v záverečnej správe o audite, a tak uznať, že skutočnosti, ako sú uvedené v tomto liste, už v tejto správe uvedené neboli.

25 Ďalej žalobkyňa uvádza, že na účely tvrdenia, že jej správanie predstavovalo závažné odborné pochybenie, Komisia nesprávne uviedla, že audítorovi predložila sfalšované dokumenty s cieľom presvedčiť ho, že boli dodržané postupy verejného obstarávania, hoci sama uvedené dokumenty nevypracovala. Žalobkyňa takisto tvrdí, že v záverečnej správe o audite sa už neuvádza, že jej zástupca poskytol uvedené dokumenty. Žalobkyňa dospela k záveru, že celková analýza dostupných dôkazov mala Komisiu priviesť k tomu, aby uznala, že žalobkyňa audítorovi neposkytla predmetné dokumenty, a teda nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu.

26 Napokon žalobkyňa tvrdí, že Komisia mala prijať svoje rozhodnutie tak, že mala zohľadniť správu OLAF-u, a tak uznať, že žalobkyňa neposkytla predmetné dokumenty, a v dôsledku toho sa jej nemôže vytýkať žiadne protiprávne konanie. Podľa žalobkyne vyšetrovatelia OLAF-u nedospeli k záveru, že zástupca žalobkyne poskytol audítorovi tri dotknuté ponuky.

27 Komisia tieto tvrdenia spochybňuje.

28 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že v liste z 3. mája 2013 audítor uviedol, že dostal najprv od žalobkyne a od ISHR-MS informáciu, podľa ktorej nebol zorganizovaný nijaký konkrétny postup verejného obstarávania. Okrem toho v uvedenom liste spresnil, že práve zástupca žalobkyne predložil na druhý deň audítorovi tri ponuky predložené rôznymi vydavateľskými spoločnosťami, pričom vysvetlil, že nesprávne pochopil otázku položenú audítorom, a že tieto tri ponuky boli zohľadnené pred výberom dodávateľa.

29 V druhom rade podľa správy OLAF-u dokumenty oznámené audítorovi v rámci auditu boli sfalšovanými dokumentmi, ktoré boli pripravené na žiadosť zástupcu ISHR-MS s vidinou, že sa bude konať audit, aby vznikol dojem, že zmluva bola dodržaná. V tejto správe OLAF tvrdí, že vykonal misiu v Moldavsku a že môže potvrdiť podvodnú schému použitú príjemcom podpory.

30 V treťom rade zo záverečnej správy o audite vyplýva, že pôvodne koordinátorka projektu vysvetlila audítorovi, že sa nekonalo žiadne rokovacie konanie. Podľa uvedenej správy však na druhý deň audítor dostal tri rôzne ponuky predložené dodávateľmi vydavateľských služieb a týždeň po audite mu príjemca zaslal naskenované kópie chýbajúcich dokumentov. Jedinou osobou, ktorá podpísala všetky dokumenty, je podľa audítora pani N., koordinátorka projektu.

31 V štvrtom rade z pripomienok žalobkyne z 30. januára 2017, ako aj z bodu 19 žaloby a z bodov 11 a 12 repliky vyplýva, že žalobkyňa sama informovala audítora na stretnutí z 9. apríla 2013, že nevykonala žiadne „verejné obstarávanie“. Pri tej istej príležitosti ISHR-MS takisto uviedla, že ani ona nezorganizovala žiadne „verejné obstarávanie“.

32 V piatom rade v bodoch 13 a 14 repliky žalobkyňa tvrdí, že keď audítor následne požiadal na tom istom stretnutí z 9. apríla 2013 dokumenty týkajúce sa „rokovacieho konania“, vysvetlila mu, že nezorganizovala žiadne „verejné obstarávanie“, takže ani ona nemohla poskytnúť viac informácií týkajúcich sa „rokovacieho konania“. Podľa tvrdení žalobkyne v tých istých bodoch zástupkyňa ISHR-MS pri tejto príležitosti vysvetlila, že naozaj dostala tri ponuky. Dokumenty týkajúce sa týchto troch ponúk boli podľa žalobkyne poskytnuté audítorovi na druhý deň, teda 10. apríla 2013, uvedenou zástupkyňou a za účasti zástupcu žalobkyne. Žalobkyňa tvrdí, že nevedela, že ISHR-MS zorganizovala verejné obstarávanie alebo že dostala ponuky.

33 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa pripúšťa, že audítorovi oznámila, že nevykonala žiadny „postup verejného obstarávania“, ani žiadne „rokovacie konanie“ týkajúce sa výberu dodávateľa vydavateľských prác v rámci projektu. Na druhej strane z vyššie uvedeného takisto vyplýva, že zástupkyňa ISHR-MS uviedla, že dostala tri ponuky, a že následne predložila dokumenty týkajúce sa týchto ponúk na stretnutí z 10. apríla 2013 s audítorom, na ktorom sa zúčastnila žalobkyňa.

34 Aj keď žalobkyňa pripúšťa takú verziu skutkového stavu, ktorý je opísaný v bode 33 vyššie, spochybňuje svoju zodpovednosť týkajúcu sa vypracovania dokumentov uvedených v tom istom bode a popiera, že by osobne odovzdala takéto dokumenty audítorovi na stretnutí s ním 10. apríla 2013. V tomto kontexte spochybňuje napadnuté rozhodnutie.

35 V tejto súvislosti treba konštatovať, že po prvé žalobkyňa bola s ISHR-MS prítomná na stretnutí z 10. apríla 2013. Po druhé, ako to vyplýva z listu audítora z 3. mája 2013, ktorý bol vyhotovený v čase sporných skutkových okolností a vypracovaný nezávislým audítorom Komisie, práve žalobkyňa odovzdala na tomto stretnutí audítorovi tri ponuky od troch rôznych vydavateľských spoločností. Po tretie aj za predpokladu, ako to uvádza žalobkyňa v replike, že práve ISHR-MS odovzdala audítorovi predmetné dokumenty, zo spisu nijako nevyplýva, že žalobkyňa sa dištancovala od rozhodnutia ISHR-MS odovzdať uvedené dokumenty audítorovi, hoci mohla na túto nezrovnalosť upozorniť, alebo sa prinajmenšom zdržať účasti na uvedenom stretnutí. Po štvrté zodpovednosť žalobkyne za správu zmluvy o grante vyplýva z „vyhlásenia o partnerstve“, z článku 16 zmluvy o grante a z dohody o spolupráci.

36 Navyše na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, list audítora z 3. mája 2013, v ktorom sa spresňuje, že žalobkyňa predložila audítorovi tri ponuky od rôznych vydavateľských spoločností, nebol v rozpore ani so správou OLAF-u ani so záverečnou správou o audite. Na jednej strane totiž správa OLAF-u nešpecifikuje, kto odovzdal predmetné dokumenty audítorovi, ale len že tieto dokumenty boli sfalšované a boli vyhotovené na žiadosť ISHR-MS na účely auditu s cieľom navodiť dojem, že bola dodržaná zmluva. Na druhej strane zo záverečnej správy vyplýva, že audítor získal tri predmetné ponuky na stretnutí, na ktorom sa zúčastnila žalobkyňa aj ISHR-MS, avšak už sa v nej nešpecifikuje osoba, ktorá tieto dokumenty odovzdala audítorovi.

37 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia sa správne domnievala, že žalobkyňa úmyselne uviedla audítora do omylu.

38 Toto úmyselné konanie nemôže byť okrem toho spochybnené čestným vyhlásením z 10. júla 2017 podpísaným pánom B., predsedom správnej rady žalobkyne, ktoré bolo pripojené k tejto žalobe ako príloha.

39 V tejto súvislosti totiž treba uviesť, že podľa judikatúry, aj keď môže mať čestné vyhlásenie dôkaznú hodnotu, na účely posúdenia tejto dôkaznej hodnoty je potrebné overiť hodnovernosť a pravdivosť informácií uvedených v takomto vyhlásení, pričom treba zohľadniť najmä pôvod dokumentu, okolnosti jeho vypracovania, osobu, ktorej je dokument určený, a položiť si otázku, či sa uvedený dokument vzhľadom na svoj obsah zdá byť rozumný a dôveryhodný (pozri rozsudok z 3. júla 2014, Alchaar/Rada, T-203/12, neuverejnený, EU:T:2014:602, bod 164 a citovanú judikatúru).

40 Predmetné čestné vyhlásenie pritom pochádza od samotnej žalobkyne, bolo podpísané predsedom jej správnej rady a je v rozpore s verziou skutkového stavu nachádzajúcou sa v liste audítora z 3. mája 2013, ktorý vypracoval nezávislý audítor a pochádza z doby, kedy nastali predmetné skutkové okolnosti. Tento list nebol spochybnený ani záverečnou správou o audite ani správou OLAF-u.

41 Navyše, aby sa mohlo rozhodnúť o dôvodnosti napadnutého rozhodnutia, najmä jeho odôvodnenia 39, ktoré sa uvádza v bode 17 vyššie, treba podrobne analyzovať, za čo žalobkyňa zodpovedala v rámci projektu.

42 V prvom rade treba uviesť, že „vyhlásením o partnerstve“, ktoré žalobkyňa podpísala 15. júla 2011, žalobkyňa na seba prevzala spoluzodpovednosť za projekt. Týmto vyhlásením, v ktorom sa partnerstvo definuje ako „vzťah… medzi dvoma alebo viacerými organizáciami, v ktorého rámci je stanovená spoločná zodpovednosť pri vykonávaní projektu financovaného Komisiou“, sa žalobkyňa dozvedela o všetkých svojich povinnostiach vyplývajúcich zo zmluvy o grante a takisto poverila ISHR-MS, aby „ju zastupovala pri všetkej komunikácii s Komisiou v kontexte vykonávania projektu [financovaného Komisiou]“. V tomto vyhlásení sa takisto stanovuje, že ISHR-MS „sa musí pravidelne konzultovať so svojimi partnermi a informovať ich o pokroku [projektu]“.

43 V druhom rade na jednej strane článok 16.2 tretí odsek prílohy II zmluvy o grante stanovuje, že „[ISHR-MS] sa zaväzuje poskytnúť primeraný prístup ku… všetkým dokumentom… týkajúcim sa technického a finančného riadenia“ projektu. Článok 16.3 tejto prílohy takisto uvádza, že „dokumenty uvedené v článku 16.2 [tejto prílohy] zahŕňajú… dôkaz o postupoch verejného obstarávania, ako sú dokumenty týkajúce sa výziev na predloženie ponúk, ponúk uchádzačov a hodnotiacich správ“. Na druhej strane v článku 5.3 prílohy IV zmluvy o grante sa stanovuje, že „[z]mluvy o dodávkach s hodnotou nižšou než 60 000 eur sa uzatvoria po rokovacom konaní bez zverejnenia, v ktorom [ISHR-MS] rokuje s najmenej tromi dodávateľmi podľa svojho výberu“, a že „[p]okiaľ ide o zmluvy s hodnotou 10 000 eur alebo nižšou, [ISHR-MS] môže zadať zákazku na základe jedinej ponuky“.

44 V treťom rade sa v dohode o spolupráci stanovuje, že „ISHR-MS a [žalobkyňa] sa dohodli, že budú spolupracovať pri vykonávaní… projektu“. Stanovuje sa v nej, že „ISHR-MS nesie konečnú zodpovednosť za riadenie projektu ako celku; táto zodpovednosť zahŕňa prípravu a vykonávanie

všetkých činností týkajúcich sa projektu…; účtovníctvo a dohľad nad projektom, ako aj prípravu správ určených [Zastúpeniu Európskej únie v Moldavskej republike]“. Stanovuje sa tam takisto, že „ISHR-MS požiada o stanovisko [žalobkyne] vždy, keď to bude potrebné“ a že „najdôležitejšie otázky týkajúce sa zamestnancov alebo realizácie projektu budú prediskutované stranami pred prijatím rozhodnutia“. Táto dohoda nakoniec stanovovala, že „[žalobkyňa] bude zodpovedná najmä za… to, že bude k dispozícii skúsený personál s cieľom podpory a vzdelávania [ISHR-MS] vo všetkých aspektoch riadenia projektu (realizácie, predloženia správ, účtovníctva)“.

45 Vzhľadom na všetko vyššie uvedené teda žalobkyňa neprávom spochybňuje posúdenie skutkových okolností, ktoré Komisia vykonala v napadnutom rozhodnutí, a popiera svoju zodpovednosť za odovzdanie troch ponúk audítorovi, uvedených v bode 33 vyššie, týkajúcich sa vydavateľských prác. Totižto, pokiaľ nie je spochybňované v napadnutom rozhodnutí, že práve ISHR-MS je zodpovedná za vypracovanie týchto dokumentov, Komisia oprávnene dospela k záveru, že to nevylučovalo zodpovednosť žalobkyne za odovzdanie uvedených dokumentov audítorovi.

46 Zo skutočností opísaných v bodoch 42 až 44 vyššie vyplýva, že ISHR-MS mala konečnú zodpovednosť za riadenie projektu ako celku, vrátane prípravy a realizácie všetkých činností projektu. Konkrétne, podľa článku 16 prílohy II zmluvy o grante v spojení s článkom 5.3 prílohy IV k uvedenej zmluve sa malo v tejto veci usporiadať rokovacie konanie bez zverejnenia. Z týchto prvkov takisto vyplýva, že zmluva na poskytnutie vydavateľských prác v rámci projektu, ktorá bola v hodnote 42 424,44 eura, mala byť zadaná po vykonaní rokovacieho konania bez zverejnenia, v ktorom sa malo rokovať aspoň s tromi dodávateľmi.

47 Podľa skutočností opísaných v bodoch 42 až 44 vyššie však ISHR-MS mala požiadať o stanovisko žalobkyňu, ak to považovala za potrebné, a v každom prípade mali byť najdôležitejšie otázky týkajúce sa najmä realizácie projektu prediskutované medzi stranami pred prijatím rozhodnutia. Z dohody o spolupráci najmä vyplýva, že žalobkyňa bola zodpovedná za disponibilitu skúseného personálu s cieľom podpory a vzdelávania ISHR-MS vo všetkých aspektoch riadenia projektu, teda realizácie, prípravy správ a účtovníctva.

48 Vzhľadom na to, že žalobkyňa mala funkciu podpory pre ISHR-MS najmä pri realizácii projektu, a zohľadňujúc takisto hodnotu zmluvy na poskytovanie vydavateľských prác vo výške 42 424,44 eura, čo predstavuje teda viac ako 10 % toho, čo bolo vymedzené ako maximálne financovanie Únie (teda 414 025 eur), žalobkyňa mala zodpovednosť ubezpečiť sa, že bola dodržaná požiadavka rokovania s tromi dodávateľmi, ako aj skontrolovať pravosť dokumentov uvedených v bode 33 vyššie pri ich odovzdávaní audítorovi, aj keď ich sama nevypracovala.

49 V prvom rade totižto skutočnosť, že žalobkyňa sama najprv informovala audítora, že nevykonala žiadne „verejné obstarávanie“, ani žiadne „rokovacie konanie“ týkajúce sa výberu dodávateľa vydavateľských prác v rámci projektu, je samo osebe významným faktorom, ktorý treba vziať do úvahy, pokiaľ ide o jej zodpovednosť, následne, za odovzdanie dokumentov audítorovi. V skutočnosti samotná existencia týchto dokumentov uvedených v bode 33 vyššie je v rozpore s informáciami odovzdanými žalobkyňou, ako partnerom projektu, audítorovi.

50 Po druhé treba zdôrazniť, že dokumenty uvedené v bode 33 vyššie boli odovzdané audítorovi na stretnutí, na ktorom sa zúčastnila žalobkyňa. Vzhľadom na zodpovednosť žalobkyne, v súlade s „vyhlásením o partnerstve“, článkom 16 zmluvy o grante a dohodou o spolupráci, samotná jej účasť na tejto udalosti spôsobuje, že žalobkyňa je zodpovedná za toto odovzdanie. Prináležalo totiž žalobkyni v rámci jej funkcií podpory ISHR-MS pri realizácii projektu, aby sa ubezpečila v okamihu odovzdania predmetných dokumentov, že rokovacie konanie sa vykonalo a že tieto dokumenty zodpovedajú ponukám, ktoré naozaj dostala ISHR-MS. Ako už bolo uvedené v bode 35 vyššie, zo spisu nevyplýva, že by sa žalobkyňa dištancovala od rozhodnutia ISHR-MS odovzdať tieto dokumenty audítorovi na

stretnutí z 10. apríla 2013, hoci vedela, najmä po informáciách odovzdaných audítorovi 9. apríla 2013, podľa ktorých sa nevykonalo žiadne „verejné obstarávanie“, ani „rokovacie konanie“, že odovzdané dokumenty neboli pravé.

51 Žalobkyňa tak neprávom tvrdí, že v napadnutom rozhodnutí Komisia preukázala skutkové okolnosti odôvodňujúce uplatnenú sankciu neúplne a v rozpore s dokumentmi, ktoré mala k dispozícii, najmä so záverečnou správou o audite a správou OLAF-u.

52 Preto musí byť prvý, druhý a tretí dôvod zamietnutý ako nedôvodný. Netreba preto vykonať preskúmanie žiadostí o svedeckú výpoveď formulovaných žalobkyňou v bodoch 18 a 31 žaloby.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práva byť vypočutý

53 V prvej časti tohto dôvodu žalobkyňa tvrdí, že len po tom, ako vzniesla výhradu založenú na porušení jej práva byť vypočutý, mala možnosť nahliadnuť do listu audítora z 3. mája 2013, ako aj do správy OLAF-u. Okrem toho sa domnieva, že bola zbavená možnosti vyjadriť sa k potenciálne rozhodujúcim bodom týchto dokumentov, keďže mnohé časti boli začiernené vo verzii každého z týchto dokumentov, ktoré jej boli oznámené. V druhej časti tohto dôvodu tvrdí, že bola vypočutá a mala prístup k spisu len prostredníctvom výboru a že Komisia ju už viac nevypočula pred samotným prijatím napadnutého rozhodnutia.

54 Komisia sa s touto argumentáciou nestotožňuje. Okrem toho Komisia, opierajúc sa o článok 84 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, namieta, že toto tvrdenie, podľa ktorého bola žalobkyňa vypočutá a mala prístup k spisu len prostredníctvom výboru a podľa ktorého ju už viac Komisia nevypočula pred samotným prijatím napadnutého rozhodnutia, je neprípustné, keďže ho žalobkyňa po prvýkrát uviedla v štádiu repliky.

55 V tejto súvislosti treba najprv pripomenúť, že podľa článku 41 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie má každá osoba právo, aby inštitúcie, orgány a organizácie Únie vybavovali jej záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote. Podľa odseku 2 uvedeného článku toto právo zahŕňa najmä právo každého byť vypočutý pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotknúť.

56 Dodržanie práva byť vypočutý, ktoré platí priamo pre každú inštitúciu, orgán a organizáciu Únie, zaručuje každej osobe priamo dotknutej rozhodnutím týchto orgánov možnosť, aby účinne a efektívne uviedla svoje stanovisko v priebehu správneho konania, ktoré môže viesť k individuálnemu opatreniu, ktoré ovplyvní nepriaznivo jej záujmy (pozri rozsudok z 19. októbra 2017, Bernaldo de Quirós/Komisia, T-649/16, neuverejnený, EU:T:2017:736, bod 70 a citovanú judikatúru).

57 Pokiaľ ide o prvú časť štvrtého žalobného dôvodu, treba uviesť, že samotná skutočnosť, že niektoré časti dokumentov daných k dispozícii žalobkyni boli začiernené, nenarušilo, ako Komisia oprávnene tvrdí, právo žalobkyne byť vypočutý.

58 Po prvé, pokiaľ ide o list audítora z 3. mája 2013, skutkové okolnosti, ktoré sú v ňom opísané a ktoré boli prevzaté do napadnutého rozhodnutia, sú tie, ktoré sú uvedené v bode 7 vyššie. Audítor týmto listom informoval Komisiu, že požiadal na stretnutí o doplňujúce informácie vo veci použitého postupu verejného obstarávania na výber dodávateľa vydavateľských prác na projekt. V tomto liste spresnil, že najprv dostal od žalobkyne a ISHR-MS informáciu, podľa ktorej sa nekonal nijaký konkrétny postup verejného obstarávania z dôvodu, že predmetné sumy, celkovo vo výške 42 424,44 eura, boli zaradené v rámci rôznych rozpočtových položiek. Takisto uviedol, že zástupca žalobkyne mu na druhý deň predložil tri ponuky podané tromi rôznymi vydavateľskými spoločnosťami, pričom vysvetlil, že zle rozumel otázke, ktorú dostal, a že tieto tri ponuky boli zohľadnené pred výberom dodávateľa.

59 Treba však konštatovať, že tento opis skutkových okolností bol v podstate prevzatý do napadnutého rozhodnutia, najmä v odôvodneniach 19 a 20, a že tento opis sa nezakladá a ani neodkazuje na časti listu audítora z 3. mája 2013, ktoré boli vo verzii tohto dokumentu, tak ako bol zaslaný žalobkyni, začiernené.

60 Po druhé, pokiaľ ide o správu OLAF-u, skutkové okolnosti tam opísané a prevzaté do napadnutého rozhodnutia sú tie, ktoré sú uvedené v bode 29 vyššie. Z tejto správy vyplýva, že dokumenty oznámené audítorovi v rámci auditu boli falošné a boli pripravené na žiadosť zástupcu ISHR-MS na účely tohto auditu, aby vznikol dojem, že bola dodržaná zmluva. V tejto správe OLAF uviedol, že potvrdzuje, že systém použitý príjemcom dotácie bol podvodný.

61 Zdá sa však, že opis skutkových okolností prevzatý do napadnutého rozhodnutia, najmä v odôvodneniach 19 a 20, je takisto v súlade s konštatovaniami správy OLAF-u uvedenými v bodoch 29 a 60 vyššie. Okrem toho, hoci v uvedenej správe odkazuje OLAF výlučne na úlohu ISHR-MS a nevenuje sa presným skutkovým okolnostiam týkajúcim sa žalobkyne, z ktorých vychádzala Komisia na účely prijatia napadnutého rozhodnutia, nič to nemení na tom, že Komisia v tomto rozhodnutí nevychádzala a ani neodkázala nikde na časti tejto správy, ktoré vo verzii tohto dokumentu, tak ako bol zaslaný žalobkyni, boli začiernené.

62 Nakoniec, pokiaľ ide o predmetné dokumenty, napadnuté rozhodnutie sa opiera výlučne o skutkové okolnosti týkajúce sa žalobkyne, a ktoré sú uvedené v častiach, ktoré neboli začiernené, o ktorých žalobkyňa vedela a ku ktorým mala možnosť sa vyjadriť.

63 Prvú časť štvrtého žalobného dôvodu preto treba zamietnuť ako nedôvodnú.

64 Pokiaľ ide o druhú časť štvrtého žalobného dôvodu, treba najprv analyzovať právnu úpravu Únie uplatniteľnú v predmetnej veci.

65 Napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na základe článku 105a ods. 2 nariadenia č. 966/2012, ktorý znie takto:

„2. Rozhodnutie o vylúčení a/alebo o uložení peňažnej sankcie prijíma verejný obstarávateľ. Takéto rozhodnutie sa zakladá na konečnom rozsudku alebo na konečnom správnom rozhodnutí.

V situáciách uvedených v článku 106 ods. 2 však verejný obstarávateľ postúpi vec výboru uvedenému v článku 108, aby sa zabezpečilo centralizované posúdenie takýchto situácií. V takýchto prípadoch verejný obstarávateľ prijme rozhodnutie na základe predbežnej právnej kvalifikácie a so zreteľom na odporúčanie výboru.

…“

66 Článok 106 nariadenia č. 966/2012 stanovuje:

„1. Verejný obstarávateľ vylúči hospodársky subjekt z účasti na postupoch obstarávania upravených v tomto nariadení, ak:

…

c) bolo konečným rozsudkom alebo konečným správnym rozhodnutím stanovené, že hospodársky subjekt sa dopustil závažného odborného pochybenia tým, že porušil platné zákony alebo predpisy alebo etické normy profesie, ku ktorej patrí hospodársky subjekt, alebo tým, že sa dopustil akéhokoľvek pochybenia, ktoré má dosah na jeho profesionálnu dôveryhodnosť, ak takéto konanie svedčí o zlom úmysle alebo hrubej nedbanlivosti, a to ak ide najmä o akékoľvek z týchto konaní:

…

2. Ak v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c), d) a f) alebo v prípade uvedenom v odseku 1 písm. e) neexistuje konečný rozsudok či v relevantných prípadoch konečné správne rozhodnutie, verejný obstarávateľ vylúči hospodársky subjekt na základe predbežnej právnej kvalifikácie správania uvedeného v týchto bodoch, a to so zreteľom na preukázané skutočnosti alebo iné zistenia obsiahnuté v odporúčaní výboru uvedeného v článku 108.

…“

67 Podľa článku 108 nariadenia 966/2012:

„5. Verejný obstarávateľ môže prijať rozhodnutie o vylúčení a/alebo uložení peňažnej sankcie a rozhodnutie o zverejnení súvisiacich informácií len po získaní odporúčania výboru, ak takéto rozhodnutie vychádza z predbežnej kvalifikácie, ako sa uvádza v článku 106 ods. 2.

…

8. Na konanie pred výborom sa uplatňuje tento postup:

a) žiadajúci verejný obstarávateľ postúpi prípad výboru spolu s potrebnými informáciami uvedenými v odseku 3 tohto článku, skutočnosťami a zisteniami uvedenými v článku 106 ods. 2 a opisom údajnej situácie vyžadujúcej vylúčenie;

b) výbor bezodkladne oznámi hospodárskemu subjektu sporné skutočnosti a ich predbežné právne posúdenie, ktoré sa môže kvalifikovať ako situácia vyžadujúca vylúčenie uvedená v článku 106 ods. 1 písm. c), d) e) a f) a/alebo môže viesť k uloženiu peňažnej sankcie. Výbor súbežne dá rovnaké oznámenie ostatným verejným obstarávateľom;

c) pred prijatím akéhokoľvek odporúčania dá výbor hospodárskemu subjektu a informovaným verejným obstarávateľom príležitosť predložiť pripomienky…

9. …

Ak verejný obstarávateľ plánuje prijať prísnejšie rozhodnutie než to, ktoré odporučil výbor, tento obstarávateľ zabezpečí, aby sa takéto rozhodnutie prijalo s náležitým dodržaním práva na vypočutie a pravidiel ochrany osobných údajov.“

68 V prejednávanom prípade žalobkyňa nespochybňuje, že bola vypočutá výborom. Okrem toho vyjadrila sa k listom, ktoré výbor zaslal trikrát, a to 16. januára, 9. februára a 6. marca 2017, vo svojich listoch z 30 januára, 15. februára a 8. marca 2017. Tvrdí, že nebola vypočutá samotnou Komisiou pred prijatím napadnutého rozhodnutia, hoci podľa jej názoru ju Komisia mala vypočuť.

69 V tejto súvislosti treba najprv uviesť, že, ako sa uvádza v bode 54 vyššie, Komisia nesprávne namieta neprípustnosť tvrdenia žalobkyne, podľa ktorého samotná Komisia žalobkyňu nevypočula pred prijatím napadnutého rozhodnutia, pričom Komisia tvrdí, že ide o nový žalobný dôvod, ktorý žalobkyňa prvýkrát predkladá v štádiu repliky.

70 Podľa článku 84 ods. 1 rokovacieho poriadku uvádzanie nových dôvodov je prípustné počas konania len vtedy, ak sú tieto dôvody založené na nových právnych a skutkových okolnostiach, ktoré vyšli najavo v priebehu konania. Navyše dôvod, ktorý predstavuje rozšírenie dôvodu predtým uvedeného v návrhu, či už priamo alebo nepriamo, a ktorý úzko súvisí s týmto dôvodom, však musí byť vyhlásený za prípustný. Okrem toho tvrdenia, ktorých podstata úzko súvisí s dôvodom uvedeným v žalobe, sa nemôžu považovať za nové dôvody a ich predloženie je prípustné v štádiu repliky alebo na pojednávaní (pozri rozsudok z 12. septembra 2012, Taliansko/Komisia, T-394/06, neuverejnený, EU:T:2012:417, bod 48 a citovanú judikatúru).

71 V prejednávanom prípade na jednej strane v bode 32 žaloby žalobkyňa tvrdí, že „až po vznesení výhrady v tejto súvislosti žalobkyňa získala možnosť nahliadnuť do [listu audítora] z 3. mája 2013… a do správy OLAF-u… a vyjadriť sa k nim“. Na druhej strane v bodoch 27 a 28 repliky žalobkyňa tvrdí, že „[Komisia] zamieňa postup v článku 108 nariadenia 966/2012, ktorý sledoval výbor, s postupom uvedeným v článku 106 ods. 2 [uvedeného nariadenia], ktorý sledovala [Komisia], s cieľom prijať svoje vlastné rozhodnutie“, že „[bola vypočutá a mala prístup k spisu] prostredníctvom [výboru]“, že „[Komisia samotná ju už viac nevypočúvala] pred prijatím svojho rozhodnutia“ a že „[u]vedené takisto predstavuje porušenie práva byť vypočutý“.

72 Aj keď v žalobe žalobkyňa vznáša túto výhradu veľmi stručne, faktom je, že tvrdí, že bolo porušené jej právo byť vypočutý, keďže mala možnosť nahliadať do predmetných dokumentov a vyjadriť sa k nim až po tom, ako v tejto súvislosti vzniesla výhradu. V bodoch 43 a 44 vyjadrenia k žalobe Komisia uviedla, že prístup k uvedeným dokumentom bol umožnený vo fáze konania pred výborom, pričom v nadväznosti na to žalobkyňa vo svojej replike uviedla, že porušenie jej práva byť vypočutý vyplýva z toho, že ju pred prijatím napadnutého rozhodnutia nevypočula samotná Komisia.

73 V dôsledku toho, na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, žalobkyňa v replike nepredložila v tejto súvislosti nový žalobný dôvod, ale doplnila štvrtý žalobný dôvod, ktorý uviedla v žalobe, odpovedajúc na tvrdenia, ktoré Komisia uviedla vo vyjadrení k žalobe, pokiaľ ide o tento posledný uvedený žalobný dôvod.

74 Rovnako tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého ju pred prijatím napadnutého rozhodnutia nevypočula samotná Komisia, uvedené v bodoch 27 a 28 repliky, ktoré úzko súvisí so žalobným dôvodom uvedeným v žalobe, je prípustné.

75 Toto tvrdenie však musí byť zamietnuté ako nedôvodné.

76 Ako totiž bolo uvedené v bode 14 vyššie, výbor prijal odporúčanie, v ktorom vyzval Komisiu, aby žalobkyňu z dôvodu závažného odborného pochybenia vylúčila z účasti na postupoch verejného obstarávania a z poskytovania grantov na dobu šesť mesiacov. S týmto odporúčaním sa Komisia v napadnutom rozhodnutí stotožnila.

77 V dôsledku toho, keďže Komisia neuvažovala o prijatí prísnejšieho rozhodnutia, než jej odporúčal výbor, a keďže v napadnutom rozhodnutí Komisia skutočne prijala toto odporúčanie, nové vypočutie žalobkyne sa nevyžadovalo.

78 V tejto súvislosti, ako správne tvrdí Komisia, nové vypočutie žalobkyne po tom, ako ju vypočul výbor v rámci postupu stanoveného v článku 108 ods. 8 a 9 nariadenia 966/2012, sa vyžaduje len vtedy, ako sa uvádza v článku 108 ods. 9 uvedeného nariadenia, ak Komisia plánuje prijať prísnejšie rozhodnutie než to, ktoré jej odporučil výbor, k čomu v prejednávanom prípade nedošlo.

79 Je teda potrebné zamietnuť druhú časť štvrtého žalobného dôvodu ako nedôvodnú, a teda zamietnuť tento žalobný dôvod v celom rozsahu.

O údajnom porušení zásady proporcionality

80 Žalobkyňa vo svojej replike spochybňuje proporcionalitu sankcie, ktorá jej bola uložená, najmä vzhľadom na mnohoročné obdobie, počas ktorého sa zúčastnila na viacerých projektoch spolufinancovaných Komisiou, a to aj ako zmluvný partner, bez toho, aby čelila akejkoľvek kritike týkajúcej sa práce, ktorú vykonávala a ktorej nebolo možné nič vytknúť, neexistenciu súdnych alebo správnych rozhodnutí smerujúcich proti nej, výnimočnosť údajného porušenia a neexistenciu finančnej ujmy na strane Komisie.

81 Komisia tvrdí, že ide o novú výhradu, ktorá bola prvýkrát predložená v štádiu repliky, ktorá je neprípustná v súlade s článkom 84 rokovacieho poriadku, resp. každopádne nedôvodná.

82 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 108 ods. 11 nariadenia č. 966/2012 v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/1929 z 28. októbra 2015, ktorým sa mení nariadenie č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 286, 2015, s. 1), Všeobecný súd „má neobmedzenú právomoc preskúmať rozhodnutie, ktorým verejný obstarávateľ vylúčil hospodársky subjekt a/alebo mu uložil peňažnú sankciu, vrátane skrátenia alebo predĺženia trvania vylúčenia a/alebo zrušenia, zníženia alebo zvýšenia uloženej peňažnej sankcie“.

83 V každom prípade podľa Súdneho dvora však výkon neobmedzenej právomoci neznamená preskúmanie *ex offo* a konanie pred súdmi Únie je kontradiktórne. S výnimkou dôvodov verejného poriadku, medzi ktoré patrí neexistencia odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré je súd povinný preskúmavať *ex offo*, prináleží žalobkyni, aby uviedla žalobné dôvody proti dotknutému rozhodnutiu a predložila dôkazy na podporu týchto dôvodov. Absencia *ex offo* preskúmania celého napadnutého rozhodnutia neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Na účely rešpektovania tejto zásady nie je nevyhnutné, aby Všeobecný súd, ktorý je síce povinný odpovedať na predložené žalobné dôvody a vykonať právne aj vecné preskúmanie, bol tiež povinný *ex offo* opätovne prešetriť celý spis (pozri analogicky rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, body 64 a 66).

84 V prejednávanom prípade, ako sa uvádza v bode 22 vyššie, žalobkyňa v žalobe uplatnila proti napadnutému rozhodnutiu štyri žalobné dôvody. V prvom rade Komisia neúplným spôsobom preukázala skutočnosti odôvodňujúce sankciu, ktorá jej bola uložená. V druhom rade Komisia posúdila skutkový stav v rozpore so záverečnou správou o audite. V treťom rade Komisia posúdila skutkový stav v rozpore so správou OLAF-u. V štvrtom rade Komisia porušila právo žalobkyne byť vypočutý.

85 Treba skonštatovať, že žalobkyňa vo svojej replike navrhovala zrušenie napadnutého rozhodnutia bez toho, aby spochybňovala zákonnosť sankcie, ktorá jej bola uložená, a už vôbec nie jej primeranosť.

86 Výhrada vychádzajúca z porušenia zásady proporcionality vznesená prvýkrát v štádiu repliky teda nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu, ktorý by bol skôr, či už priamo alebo implicitne, uvedený v žalobe, a úzko s týmto dôvodom nesúvisí.

87 Okrem toho výhrada vychádzajúca z porušenia zásady proporcionality sa zakladá na skutočnostiach, o ktorých žalobkyňa vedela ku dňu podania svojej žaloby. Z článku 84 ods. 1 rokovacieho poriadku pritom vyplýva, že uviesť nové dôvody počas konania je prípustné len vtedy, ak sú tieto dôvody založené na právnych a skutkových okolnostiach, ktoré vyšli najavo v priebehu konania. Táto výhrada, ktorá bola predložená v štádiu repliky, je teda neprípustná.

88 Vzhľadom na to je potrebné zamietnuť žalobu ako celok.

O trovách

89 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

90 Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora)

rozhodol takto:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **„Pro NGO!“ (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V. je povinná nahradiť trovy konania.**

Gervasoni Madise da Silva Passos

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 8. novembra 2018.

Podpisy